

H-ALTER

[Hrvatska](#)
[Europa](#)
[Svijet](#)
[Kultura](#)
[Planet Zemlja](#)
[Ljudska prava](#)
[Poslodavci](#)
[Politika](#)
[Medij](#)

Zeleni protiv neoliberalne Europe

Hrvoje Šimičević

17.04.2014. 10:43
 [Poslodavci](#)
[Ispiši](#)

Foto: Orah

Ska Keller, predvodnica Europske stranke Zelenih na nadolazećim izborima za Europski parlament: "Želimo li ekonomiju koja radi u interesu cjelokupne zajednice, ona mora biti održiva u svim aspektima, ponajprije u stvaranju dugoročnih poslova, od kojih se može dostojanstveno živjeti, bez eksploatacije radnika."

Krajem siječnja 2014. Europska stranka Zelenih birala je kandidate koji će ih predvoditi u kampanji za svibanjske izbore za Europski parlament. Glasovanje je bilo organizirano na Internetu i u njega su se mogli uključiti svi simpatizeri zelene političke opcije. Na koncu su odabrani Francuz **Jose Bove** i **Ska Keller**, 32-godišnja Njemica koja je u prošli raziv Europskog parlamenta ušla sa svega 27 godina. Ska Keller, punim imenom **Franziska Maria Keller**, rođena je 1981. godine u Gubenu, tadašnjoj Istočnoj Njemačkoj. Od 2002. članica je njemačke stranke "Savez90/Zeleni", a pored pitanja zaštite okoliša, glavne preokupacije su joj imigrantska politika i ljudska prava te nezaposlenost mladih. S obzirom na nova pravila igre, postoji teoretska mogućnost da mlada političarka postane predsjednica Europske komisije, budući da bi stranačka grupa s najviše mjesta u Europskom parlamentu mogla imati pravo na čelno mjesto u Komisiji. Premda Zeleni nemaju prevelika očekivanja od ove konkretne pozicije, svjesni su da je to izvrsna prilika da se u kampanji na znatno široj platformi promiču njihove političke ideje. Upravo je stoga o brojnim gorućim pitanjima s kojima se suočava EU "H-Alter" razgovarao sa Ska Keller, koja je prošli vikend u Zagrebu pružila podršku kandidatima "OraH-a", nove političke uzdanice europskih Zelenih.

Što Zeleni očekuju od izbora za Europski parlament? Na prošlim izborima osvojili ste sedam posto mjesta u parlamentu, recentne ankete daju vam nešto manji postotak od ovog.

Nadamo se održati postojeću snagu u Europskom parlamentu ali i povećati raznolikost, prvenstveno preko stranaka zemalja članica koje dosad nisu imale zelene političare u Strasbourgu. Tu prvenstveno mislim na vašu, hrvatsku, stranku ORaH, zatim stranke iz Črške i Češke. Tu su velike šanse za zelene Zelenih. Nadamo se, također, i povećanju lranstva iz zemalja gdje su Zeleni već otprilje davali zastupnike u Europski parlament. Sve u svemu, uoči izbora smo poprilično optimistični.

Puno stvari je krivo na razini EU-a, kao što je, uostalom puno stvari pogrešno na nacionalnim razinama. Razlog je u tome što je na vlasti pogrešna politička većina

Koje su, po vašem mišljenju, teme na kojima su Zeleni polučili najveće uspjehe u minulom mandatu?

Jedan od najvećih uspjeha Zelenih svakako je Direktiva o energetske učinkovitosti, kojom se postiglo učinkovitije iskorištavanje energije u svakodnevnom životu, ali i u tehnologiji koja je industriji i tijelima javne vlasti omogućila bolje i jeftinije upravljanje potrošnjom energije. Također smo poprilično utjecali na reformu zajedničke ribarske politike, koja je sada znatno prilagođenija održivom razvoju, ali i znatno poštenija prema zemljama u razvoju, na koje je poprilično negativno utjecala dosadašnja politika. Zeleni su također na europskoj razini tražili i izvojevali mjere "Garancije za mlade" za rješavanje enormnog problema nezaposlenosti mladih. Mjere doduše nisu implementirane onako kao što smo željeli, a i poprilično se malo financija izdvaja za njih, ali sama ideja je velik uspjeh. Treba dakako spomenuti činjenicu da smo spriječili ACTA-u, kontroverzni antipiratski sporazum...

Nedavno ste kazali kako će građani na ovim izborima odrediti budućnost i sudbinu EU. Koji su ključni problemi s današnjom Unijom i je li problem postala sama Unija?

Puno stvari je krivo na razini EU-a, kao što je, uostalom puno stvari pogrešno na nacionalnim razinama. Razlog je u tome što je na vlasti pogrešna politička većina. Imamo konzervativnu većinu s neoliberalnom agendom ili široku koaliciju koja nas, pokazale su ove krizne godine, ne vodi nikamo. Razine odlučivanja ovdje, dakle, nisu u pitanju. Problem je u dominantnim političkim elitama koje odlučuju o budućem smjeru EU. Naši politički programi idu u smjeru promjene načina na koji trenutno funkcionira EU.

Mislite na program *Green New Deal*?

Da. Riječ je o skupu politika u kojem su objedinjeni socijalni aspekti, održivi gospodarski razvoj i zaštita okoliša, jer se neizostavno isprepleću. Veći dio socijalne isključenosti u isto vrijeme je i okolišna isključenost. Svjetska zdravstvena organizacija objavila je kako svake godine umre 7 milijuna ljudi zbog zagađenja zraka. To su siromašni ljudi koji žive u zagađenim područjima svijeta. Socijalna i okolišna pitanja komplementarna su i u slučaju cijene energenata, ali i cijeni hrane. **Green New Deal** radi upravo na strategiji socijalnog poboljšanja života zajednice. Želimo li ekonomiju koja radi u interesu cjelokupne zajednice, ona mora biti održiva u svim aspektima, ponajprije u stvaranju dugoročnih poslova, od kojih se može dostojanstveno živjeti, bez eksploatacije radnika. Kako bi došli do toga, potrebna je transformacija u zelenu ekonomiju, kroz povećanje ulaganja u obnovljive izvore i energetske učinkovitost. Na taj bi način smanjili i korištenje fosilnih goriva te zagađenje zraka, stvarajući održivu ekonomiju i nova radna mjesta. To osim obnovljivih izvora energije uključuje i ulaganje u obrazovanje i zdravstvenu zaštitu.

Postoje li projekcije o radnim mjestima koja bi se otvorila kroz sljedećih pet do deset godina ovakvim programima?

Teško je raditi takve procjene, ali treba napomenuti kako je Međunarodna radnička organizacija procijenila da je riječ o nekoliko milijuna radnih mjesta u zelenom sektoru.

Kako gledate na ovakve projekcije u kontekstu recentnih promjena izglasanih u Europskom parlamentu, prvenstveno Unijine strategije borbe protiv klimatskih promjena do 2030. godina? Oni, primjerice, predlažu 40 posto smanjenja emisije stakleničkih plinova ispod razine 1991., vi se zalažete za znatno veći postotak..

Mi tu Komisijinu strategiju nazivamo "dozvola za zagađenje", jer je katastrofalna. Riječ je o kratkovidnim potezima bez oslanjanja na obnovljive izvore. Postavljeni ciljevi posljedica su lobiranja država članica koje najviše ovise o industriji zasnovanoj na fosilnim gorivima i, dakako, rezultat pritiska industrijskog lobija. Njemačka, zemlja koja je nekad bila predvodnik kada je riječ o ekološkoj osviještenosti, sve intenzivnije isključuje tvrtke iz finansijskih izdataka za obnovljive izvore energije, pa se teret prebacuje s korporacija na porezne obveznike. To nije pošteno, ali se protiv i bilo kojim ciljevima protiv klimatskih promjena.

Njemačka, zemlja koja je nekad bila predvodnik kada je riječ o ekološkoj osviještenosti, sve intenzivnije isključuje tvrtke iz finansijskih izdataka za obnovljive izvore energije, pa se teret prebacuje s korporacija na porezne obveznike

Krajem prošle godine usvojena je i Zajednička poljoprivredna politika. Što su građani EU dobili ovom strategijom?

Riječ je o jednako katastrofalnoj strategiji. Komisija je inicijalno predložila nešto zeleniji smjer poljoprivredne politike, što je bio dobar početak. No, onda je i to u potpunosti maknuto iz strategije zbog pojedinih zemalja članica, lobija i konzervativaca u Europskom parlamentu. Naš je plan predviđao stvaranje novih poslova u poljoprivredi uz očuvanje okoliša. Sve je to propalo jer je fokus bio na očuvanju „kompetitivnosti“ poljoprivrede, što znači da je nova Zajednička poljoprivredna politika gotovo preslika one stare, u kojoj profitiraju veliki proizvođači, nauštrb malih poljoprivrednika.

I ovdje je dakle trijumfiralo tržište naspram građanskih interesa. Što, realno, može EU učiniti iz sljedećeg sazivu Parlamenta na drugim razinama odlučivanja kada je riječ o životima prosječnih građana u zemljama članicama? Uzmimo za primjer socijalni aspekt.

Zasad malo ili ništa. Problem je, naime, u tome što se socijalna prava i dalje rješavaju samo na razini nacionalnih država. Nužno je dugoročne socijalne ciljeve postaviti na nadnacionalnoj razini, u cijeloj Europi, gdje se zasad dominantno donose ciljevi o kompetitivnosti. To nije lagan zadatak jer znači redefiniranje same Europske unije, ali je svakako vrijeme da to učinimo. Najprije moramo shvatiti da je neodrživo imati ekonomsku bez socijalne unije.

Umjesto socijalne pravednosti, Unija iz pozicije najvažih stranaka i dalje nudi mjere Troikine štednje. Kakva je vaša pozicija o ovakvim politikama?

Mislim da je jasno dokazano kako nas te mjere guraju još dublje u krizu i stvaraju siromaštvo u Europi. Na našu inicijativu, Parlament je glasao o rezoluciji u kojoj smo tražili istragu o kršenju ljudskih prava od strane Troike u Grčkoj. Jasno je da su ta prava kršena politikama štednje i da su ljudi gurnuti u siromaštvo. U Grčkoj je čak stopa smrtnosti povećana od uvođenja restriktivnih mjera Troike. Ne može se samo kazati da treba smanjiti deficit i da zato trebamo rezove. Može se, dakako, razmatrati reforma prihoda, ali u isto vrijeme treba razgovarati o, primjerice, oporezivanju bogataša i sličnih politika na razini EU. Nedopustivo je da se režu plaće učitelja i drugih radnika, a da bogati ostaju neokrnuti. I to socijalna nejednakost i nepravda koju su mjere štednje dodatno pogoršale. Dugoročne posljedice se odnose na mlade generacije, koje su počele raditi za malo ili ništa, a stvari mogu biti još gore. Iščezava, dakle i nada u bolje sutra jer s današnjeg gledišta ne postoje neke naročite perspektive za mlade generacije. Kad imate više od 60 posto mladih koji su nezaposleni, kao u Španjolskoj, kakva očekivanja možete imati od postojeće politike?

Slažete li se s konstatacijom pojedinih analitičara kako je riječ o barem jednoj nepovratno izgubljenom generaciji, lišenoj ikakve perspektive?

To je jedan od gorućih pitanja u današnjoj Europi, koji bi trebao biti prioritet u donošenju budućih odluka u EU. Naravno, da bismo riješili ovaj problem, potrebno je rješavati cjelokupne ekonomske probleme, uzroke koji su doveli do ovakvih simptoma. Moramo reformirati cjelokupnu ekonomiju tako što ćemo rješavati socijalnu nejednakost. Veliki problem leži i u činjenici da mladi ljudi nemaju snažan politički glas, niti ih političke stranke gledaju kao potencijalne birače, zbog čega političare i nije briga za njih, pored grupa koje redovno glasaju.

Njihov glas se jednostavno ne čuje. Stoga smatram da bi mladi ljudi trebali izaći na ulice i glasno zahtijevati promjene.

Izborna realnost je da će vjerojatno opet doći do zamjene mjesta između socijaldemokrata i konzervativaca. Možemo li, stoga, očekivati neke promjene s obzirom na ovu neminovnost?

Tu su zato izbori, na kojima građani mogu odlučiti žele li više štednje, manje štednje ili potpuno odbacivanje politika štednje. Zato su ovi izbori od ključnog značaja. Čak i uz izborne rezultate manjih stranaka, moguće je utjecati na politiku EU-a. Uz to je, dakako, nužan i pritisak javnosti na donositelje odluka, kao protuteža snažnom industrijskom lobiju.

Nužno je dugoročne socijalne ciljeve postaviti na nadnacionalnoj razini, u cijeloj Europi, gdje se zasad dominantno donose ciljevi o kompetitivnosti. To nije lagan zadatak jer znači redefiniranje same Europske unije

Kada je riječ o poslovnom lobiju u odnosu na onaj građanski, poraz ovih potonjih zasad je posebno evidentan u slučaju pregovora oko slobodne trgovinske zone između SAD-a i EU. O čemu je tu riječ?

Riječ je o sporazumu koji je opasan na više razina. Europska komisija pregovara o ovom trgovinskom sporazumu predvođenjem mandata država članica, ali bez ikakvog uključivanja javnosti. Čak i Parlament zna malo ili ništa o pregovorima, jer nemamo nikakav pristup dokumentima i sadržaju pregovora. Poznato nam je, međutim, kako SAD želi dobiti pristup poljoprivrednom tržištu u EU, koji je dosad bio poprilično zatvoren, zbog puno većih standarda o zaštiti okoliša i potrošača te sigurnosti hrane. Da bi SAD dobio pristup našem poljoprivrednom tržištu, mi ćemo morati sniziti spomenute standarde i štetočinu uključuje mogućnost uvoza GMO prehrane u Europi, razne pesticide koji se ovdje trenutno ne koriste i tomu slično.

Problem je i u povijesno nezapamćenoj zaštiti korporacija nauštrb javnog interesa...

Europska komisija faktički želi dopustiti investitorima da tuže države članice i EU na međunarodnoj arbitražnoj komisiji, koja nije sudska instanca u onom smislu kakav poznajemo. Investitori bi, primjerice, mogli tužiti države ukoliko drže da zakoni o zaštiti okoliša i zdravlja nisu u interesu njihovog poslovanja.

Postoje li takvi primjeri u praksi?

Jedna švedska kompanija tužila je Njemačku jer je tamošnji parlament odlučio ukinuti korištenje nuklearne energije. Ova tvrtka je podnijela tužbu, tražeći od Njemačke 3,7 milijardi eura, jer je ulagala u nuklearnu energiju. Presudi li ovaj "sud" u korist investitora, to će morati platiti porezni obveznici. *Phillip Morris* je tužio Urugvaj zbog povećanja cijena upozorenja na kutnjaci. Komisija ne bi smjele imati moć tužiti demokratski odabrane vlade koje donose zakone u svojim državama, i to posredstvom nedemokratskih i netransparentnih arbitražnih sudova. Treba spomenuti kako se ove opcije obnose samo na strane kompanije, dok matične nemaju ovu mogućnost.

Čak i Parlament zna malo ili ništa o pregovorima s SAD-om oko slobodne trgovinske zone, jer nemamo nikakav pristup dokumentima i sadržaju pregovora

Vi ste, primjerice, članica trgovinskog odbora u Parlamentu. Kako je onda, u kontekstu svega navedenog, moguće da ni zastupnici u Europskom parlamentu nemaju pristup pregovorima?

Isto pitanje smo nebrojeno puta postavili Komisiji. To je pitanje posebno važno, znamo li da će Europski parlament na koncu prihvatiti ili odbaciti ovaj ugovor. Ako nemamo pristup sadržaju pregovora, kako ćemo donijeti odluku? Uostalom, trebala učiti iz prošlih godina. Iza zatvorenih vrata su pokušali povući ACTA-u, koja je propala. Javnost bi morala biti uključena budući da bi ovo moglo imati enorman utjecaj na naše živote. Ovo je, u najkraćem, veliki problem za demokraciju.

Tko se načelno zalaže za ovaj sporazum u Europskom parlamentu?

Konzervativci i liberali ga u potpunosti podržavaju. Socijaldemokrati su socijaldemokrati: kritični su prema sporazumu, ali su dosad uvijek glasovali za trgovinske sporazume, tako da ne očekujemo neko njihovo konačno protivljenje. Zeleni su zapravo najveći protivnici ovog sporazuma; borimo se protiv njega u Parlamentu i izvan njega, uz, dakako suradnju s civilnim društvom i aktivistima. Ljevica je također protiv.

Vaš protukandidat, socijaldemokrat Martin Schulz, ima velike šanse da postane predsjednik Europske komisije. Za njega se tvrdi da također podržava ovakav sporazum. Hoće li ga Zeleni, bude li na koncu potrebno, podržati s obzirom na ovu činjenicu?

Schulz je javno podržao sporazum. Želi li našu podršku, morat će odgovoriti na pitanje što će točno promijeniti postane li predsjednik Komisije.

Kako gledate na nje veću popularnost desnih radikala? Koliko je ovaj trend opasan i znači li njihovo dolazak na europsku razinu mogućnost pokušaja normalizacije neofašističkog diskursa?

Mislim da su jako opasni. Riječ je o grupacijama koje napadaju prava imigranata, Roma, žena, manjina ali i samu demokraciju. To je već problem, a postat će još veći. Jedan od najvećih problema je u tome što njihov sloganski diskurs preuzimaju članovi desnih, manje radikalnih grupacija, čak i desni centristi, upravo na taj način normalizirajući govor mržnje. Opasnost leži u činjenici da bi se desne opcije iz centra mogle pomjeriti još više prema desnici.

Izbjeglička i imigrantska politika je bila jedna od vaših glavnih preokupacija minulih pet godina. Je li EU u potpunosti podbacila kada je riječ o izbjeglicama i tražiteljima azila?

Apsolutno. Brojni ljudi umiru na obalama Europe. Azilna politika EU gura probleme južnim zemljama, dok ostale zemlje okreću pogled, što je neodrživa situacija. Nemamo, također, nikakvi legalni pristup sustavu azila. Nemamo ni legalne način migracija, što znači da su ljudi prisiljeni na neregularne pokušaje dolaska u Europu. Pritom ne pomaže podizanje još viših zidova ili više vojnika na granici. Potrebno je dakle otvoriti i legalne putove za azil. EU bi također trebala utjecati na razloge migracija, poput zaustavljanja izvoza oružja ili provođenje poljoprivrednih i trgovinskih politika koje ne štete zemljama u razvoju.

Koliko odmaže činjenica da se pitanje izbjeglica gleda kroz prizmu zaštite granica, odnosno sa sigurnosnog, a ne humanitarnog aspekta?

Sigurnosni diskurs postoji već duže vrijeme, ali je nanovo pojačan za vrijeme Arapskog proljeća i priljevi izbjeglica. Trenutno imamo ogromne baze podataka o izbjeglicama, bespilotne letjelice i satelite koji ih prate, sigurnosni program *Eurosur...* Imamo, ukratko, ogromni nadzorni program koji služi za borbu protiv migranata. Riječ je, da posjetim, o Uniji koja je dobila Nobelovu nagradu za mir, a kojoj se na obali utapa stotine nevinih civila.

Kako gledate na ukrajinsku krizu? Je li ovo još jedan akutni primjer na kojem Zeleni mogu pokazati nužnost okretanja alternativnim izvorima energije, s obzirom na pogubnu ovisnost Europe o fosilnim gorivima, što dovodi do nove političke krize?

Apsolutno. Ovdje se opet otvara pitanje europske ovisnosti o ruskoj nafti i plinu. Ovo je još jedna potvrda naše teze o potrebi decentralizirane energetske proizvodnje iz obnovljivih izvora, što smanjuje ovisnost Europe o vanjskim izvorima i daje joj veću energetske neovisnost.

Bilo je dosta reakcija na hladnoratovsku izjavu Manuela Barrosa, o tome da građani Ukrajine moraju odlučiti između Rusije i EU. Je li ovakva retorika opasna?

Mislim da ne smijemo poticati retoriku koja stvara binarne podjele na dva bloka, odnosno na Zapad i Istok, preko svodenja izbora na ili-ili opcije. To je također dio problema. Činjenica je da moramo pokazati jasne stavove prema ruskom ponašanju u slučaju Krima, što bi trebalo biti neprihvatljivo na međunarodnoj razini, ali bismo u isto vrijeme trebali pronaći mirno rješenje ove situacije. Hladnoratovska retorika tu ne pomaže.

Prema dosadašnjim analizama, postoji velika opasnost izrazito male izlaznosti na izbore. Kako mobilizirati birače da izađu na ove izbore, bez obzira za koju političku opciju na koncu glasali?

Mnogo toga je na kocki. Birači će odlučiti o tome žele li ili ne žele mjere štednje, više ili manje održive ekonomije i socijalne pravde, o tome želimo li politike koje su u interesu građana ili u interesu velikih biznisa i bankara. Također ćemo odlučivati o tome želimo li još veće ograde na vanjskim granicama, ili želimo socijalnu politiku koja se temelji na ljudskim pravima. Odabirat ćemo transparentne institucije ili one koje skrivaju ključne pregovore od javnosti, još radikalniju desnicu ili sprečavanje njihovog širenja na razini EU. Pritom je izrazito bitno da stranke iskominiciraju razlike između političkih opcija.

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Udruge za nezavisnu medijsku kulturu i ni na koji se način ne može smatrati da održava gledišta Europske unije. Stranica projekta: **Be EU 8 media outlets for one Parliament**

Ključne riječi: [Europski parlament](#), [Zeleni](#), [Ska Keller](#)

Bilo je dosta reakcija na hladnoratovsku izjavu Manuela Barrosa, o tome da građani Ukrajine moraju odlučiti između Rusije i EU. Je li ovakva retorika opasna?

Da bi SAD dobio pristup našem poljoprivrednom tržištu, morat ćemo sniziti standarde o zaštiti okoliša i potrošača, što u računicu uključuje mogućnost uvoza GMO prehrane

Mislim da ne smijemo poticati retoriku koja stvara binarne podjele na dva bloka, odnosno na Zapad i Istok, preko svodenja izbora na ili-ili opcije. To je također dio problema. Činjenica je da moramo pokazati jasne stavove prema ruskom ponašanju u slučaju Krima, što bi trebalo biti neprihvatljivo na međunarodnoj razini, ali bismo u isto vrijeme trebali pronaći mirno rješenje ove situacije. Hladnoratovska retorika tu ne pomaže.

Prema dosadašnjim analizama, postoji velika opasnost izrazito male izlaznosti na izbore. Kako mobilizirati birače da izađu na ove izbore, bez obzira za koju političku opciju na koncu glasali?

Mnogo toga je na kocki. Birači će odlučiti o tome žele li ili ne žele mjere štednje, više ili manje održive ekonomije i socijalne pravde, o tome želimo li politike koje su u interesu građana ili u interesu velikih biznisa i bankara. Također ćemo odlučivati o tome želimo li još veće ograde na vanjskim granicama, ili želimo socijalnu politiku koja se temelji na ljudskim pravima. Odabirat ćemo transparentne institucije ili one koje skrivaju ključne pregovore od javnosti, još radikalniju desnicu ili sprečavanje njihovog širenja na razini EU. Pritom je izrazito bitno da stranke iskominiciraju razlike između političkih opcija.

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Udruge za nezavisnu medijsku kulturu i ni na koji se način ne može smatrati da održava gledišta Europske unije. Stranica projekta: **Be EU 8 media outlets for one Parliament**

Ključne riječi: [Europski parlament](#), [Zeleni](#), [Ska Keller](#)

Bilo je dosta reakcija na hladnoratovsku izjavu Manuela Barrosa, o tome da građani Ukrajine moraju odlučiti između Rusije i EU. Je li ovakva retorika opasna?

Da bi SAD dobio pristup našem poljoprivrednom tržištu, morat ćemo sniziti standarde o zaštiti okoliša i potrošača, što u računicu uključuje mogućnost uvoza GMO prehrane